

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Analýza malých a stredných podnikov pôsobiacich v odvetviach najviac zasiahnutých karanténnymi opatreniami

Bratislava
marec 2020

Vydavateľ: Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2020

Všetky práva vyhradené.

Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Najviac ohrozené MSP na Slovensku.....	4
Obrázok 2 Povinnosť uzatvoriť prevádzky	4
Obrázok 3 Štruktúra najviac ohrozených MSP podľa veľkostnej kategórie a právnej formy ...	5
Obrázok 4 Štruktúra najviac ohrozených MSP podľa odvetví (SK NACE) a regiónov	5
Obrázok 5 Ekonomické ukazovatele ohrozených MSP	6

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Početnosť MSP pôsobiacich v odvetviach najviac ohrozených koronavírusom	6
Tabuľka 2 Početnosť MSP pôsobiacich v odvetviach najviac ohrozených koronavírusom – podrobné členenie činností podľa klasifikácie SK NACE	7

Analýza MSP priamo ohrozených pandémiou

V rámci opatrení na zamedzenie šírenia koronavírusu boli na Slovensku uzatvorené vybrané prevádzky v oblasti maloobchodu a služieb. Karanténne opatrenia vo významnej miere postihujú malých a stredných podnikateľov (MSP), ktorí vplyvom ekonomického útlmu majú problémy s cash-flow a udržaním zamestnanosti.

Obrázok 1 Najviac ohrozené MSP na Slovensku

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR

- Priamo ohrození podnikatelia tvoria ročne 6,8 mld. € tržieb
- Živnostníci tvoria takmer dve tretiny (59,7 %) z celkového počtu ohrozených MSP
- Tvorba pridanej hodnoty ohrozených podnikateľov predstavovala úroveň 1,3 mld. Eur

Podľa klasifikácie SK NACE na Slovensku podniká v odvetviach, ktoré sú najviac ohrozené karanténnymi opatreniami celkovo **53 243 malých a stredných podnikateľov**. Uvedené subjekty, ktoré boli nútené uzatvoriť svoje prevádzky tvoria **8,9 %** podiel z celkového počtu aktívnych malých a stredných podnikateľov.

Obrázok 2 Povinnosť uzatvoriť prevádzky

Zdroj: SBA, vlastné spracovanie

Dominantné zastúpenie na celkovom počte najviac ohrozených MSP majú mikropodniky zamestnávajúce menej ako 10 zamestnancov. Dosahujú **96,2 % podiel**. Zastúpenie malých podnikov (10-49 zamestnancov) predstavuje 3,4 % a stredných podnikov (50-249 zamestnancov) 0,4 %.

V štruktúre ohrozených MSP podľa jednotlivých právnych foriem prevládajú **živnostníci**. Živnostníci tvoria takmer dve tretiny (59,7 %) z celkového počtu ohrozených MSP. Viac

ako jednu tretinu (37,4 %) predstavuje podiel podnikov (právnických osôb) a 2,9 % osôb podnikajúcich formou slobodných povolání.

Obrázok 3 Štruktúra najviac ohrozených MSP podľa veľkostnej kategórie a právnej formy

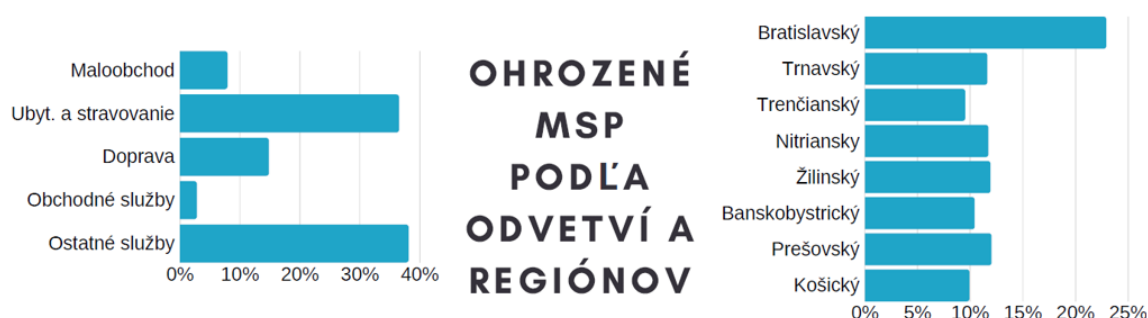
Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR

Karanténne opatrenia si vyžiadali uzatvorenie prevádzok, ktoré majú a strední podnikatelia prevádzkovali v oblasti maloobchodu, ubytovania a stravovania, dopravy a obchodných a ostatných služieb.

V rámci **maloobchodu** museli obmedziť svoje podnikanie hlavne obchodníci s nábytkom (720 MSP), s počítačmi (691), či s použitým tovarom (598). V odvetví **ubytovania a stravovania** sú najviac ohrozenými podnikatelia poskytujúci jedálenský typ stravovania (6 962 MSP), ostatné účelové stravovacie zariadenia (4 371) a pohostinstvá (3 885). Existenčné problémy v sektore **dopravy** majú predovšetkým podnikatelia poskytujúci ostatnú osobnú pozemnú dopravu (3 485 MSP) a taxislužby (2 193). Vysporiadať sa s komplikovanou situáciou musia aj podnikatelia v **obchodných službách**, ako cestovné agentúry (623 MSP) a cestovné kancelárie (507). Najviac malých a stredných podnikateľov, ktorí vplyvom karanténnych opatrení museli obmedziť svoje podnikania pôsobi v oblasti **ostatných služieb** (37,0 %). Hlavnou činnosťou uvedených podnikateľov je napríklad vykonávanie kaderníckych a kozmetických služieb (11 195 MSP), služieb telesnej pohody (3 267), či zábavných a voľnočasových aktivít (1 489).

Najviac ohrozených malých a stredných podnikateľov vykonáva svoju činnosť na území **Bratislavského kraja** (22,9 %). Zastúpenie ostatných krajov je v intervale od 9,5 % (Trenčiansky kraj) do 12,0 % (Prešovský kraj).

Obrázok 4 Štruktúra najviac ohrozených MSP podľa odvetví (SK NACE) a regiónov

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR

Tabuľka 1 Početnosť MSP pôsobiacich v odvetviach najviac ohrozených koronavírusom

Právna forma	počet	v %
Podnik (právnická osoba)	19 931	37,4%
Živnosťník	31 785	59,7%
Slobodné povolanie	1 527	2,9%
Veľkostná kategória	počet	v %
Mikropodnik (0 až 9 zamestnancov, vrátane subjektov s nezisteným poč. zam.)	51 212	96,2%
Malý podnik (10 až 49 zamestnancov)	1 810	3,4%
Stredný podnik (50 -249 zamestnancov)	221	0,4%
Odvetvie (SK NACE)	počet	v %
Maloobchod	4 187	7,9%
Ubytovanie a stravovanie	19 419	36,5%
Doprava	7 884	14,8%
Obchodné služby	1 478	2,8%
Ostatné služby	20 275	38,1%
Kraj sídla	počet	v %
Bratislavský kraj	12 213	22,9%
Trnavský kraj	6 175	11,6%
Trenčiansky kraj	5 046	9,5%
Nitriansky kraj	6 243	11,7%
Žilinský kraj	6 348	11,9%
Banskobystrický kraj	5 546	10,4%
Prešovský kraj	6 408	12,0%
Košický kraj	5 264	9,9%
Spolu	53 243	100,0%

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR (verzia registra k 31.12.2019)

Malí a strední podnikatelia, ktorí museli obmedziť svoje podnikanie dosiahli za predaj svojich tovarov a poskytnuté služby v roku 2018 **tržby v hodnote 6,8 mld. Eur.** Tvorba **pridanej hodnoty** uvedených subjektov predstavovala úroveň **1,3 mld. Eur.**

Obrázok 5 Ekonomické ukazovatele ohrozených MSP

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra účtovných záznamov

Tabuľka 2 Početnosť MSP pôsobiacich v odvetviach najviac ohrozených koronavírusom – podrobné členenie činností podľa klasifikácie SK NACE

Odvetvie	SK NACE_Názov	počet MSP
Maloobchod	Maloobchod s počítačmi, periférnymi jednotkami a softvérom v špecializovaných predajniach	691
	Maloobchod s telekomunikačnými prístrojmi v špecializovaných predajniach	161
	Maloobchod s audio- a videoprístrojmi v špecializovaných predajniach	47
	Maloobchod s kobercami, rohožami, podlahovými alebo nástennými krytinami v špecializovaných predajniach	106
	Maloobchod s elektrickými zariadeniami pre domácnosť v špecializovaných predajniach	267
	Maloobchod s nábytkom, svetidlami a inými domácimi potrebami v špecializovaných predajniach	720
	Maloobchod s knihami v špecializovaných predajniach	100
	Maloobchod s audio- a videonahrávkami v špecializovaných predajniach	13
	Maloobchod so športovými potrebami v špecializovaných predajniach	379
	Maloobchod s hračkami a hrami v špecializovaných predajniach	69
	Maloobchod s odevmi v špecializovaných predajniach	414
	Maloobchod s obuvou a koženými výrobkami v špecializovaných predajniach	175
	Maloobchod s hodinami a šperkami v špecializovaných predajniach	311
	Maloobchod s použitým tovarom v predajniach	598
	Maloobchod v stánkoch a na trhoch s textilom, odevmi a obuvou	136
	Doprava	Taxislužba
Ostatná osobná pozemná doprava i. n.		3 485
Námorná a pobrežná osobná vodná doprava		4
Vnútrozemská osobná vodná doprava		40
Osobná letecká doprava		33
Vedľajšie činnosti v pozemnej doprave		778
Vedľajšie činnosti vo vodnej doprave		124
Vedľajšie činnosti v leteckej doprave		32
Ostatné pomocné činnosti v doprave		1 195
Ubytovanie a stravovanie	Hotelové a podobné ubytovanie	643
	Turistické a iné krátkodobé ubytovanie	1 580
	Autokempingy, táboriská a miesta pre karavány	21
	Ubytovanie v ubytovniach a ostatné dočasné ubytovanie	1 414
	Jedálne	6 962
	Ostatné účelové stravovanie	4 371
	Ostatné jedálenské služby	543
Služby pohostinstiev	3 885	
Obchodné služby	Činnosti cestovných agentúr	643
	Činnosti cestovných kancelárií	507
	Organizovanie kongresov a podnikateľských výstav	328
Ostatné služby	Predškolská výchova	39
	Športová a rekreačná výchova	553
	Činnosti škôl pre výučbu vedenia dopravných prostriedkov	983
	Denná starostlivosť o deti	282
	Scénické umenie	20
	Prevádzka kultúrnych zariadení	641
	Činnosti múzeí	9

Prevádzkovanie historických pamiatok a budov a podobných turistických zaujímavostí	5
Činnosti botanických a zoologických záhrad a prírodných rezervácií	2
Činnosti herní a stávkových kancelárií	187
Prevádzka športových zariadení	1 315
Fitnesscentrá	288
Ostatné zábavné činnosti a voľnočasové aktivity	1 489
Kadernícke a kozmetické služby	11 195
Služby týkajúce sa telesnej pohody	3 267
Spolu	53 243

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR (verzia registra k 31.12.2019), spracované 30.3.2020.